

JAROLAV ŠPAČEK:

MÍŠKOVA POMSTA.

Prudký mráz udeřil po Třech kráľích. Dosud měkké, jakoby plavěné počasí přestalo, a utuhlo. Země se stáhla, jako kost tvrdá a napadly spousty sněhu. Takové mrazy už dávno lidé nepamatovali.

"Hotová Siberie!" říkali. Pole, lesy, všechno zasypáno sněhem. Kam oko pohledlo, všude nesmírná, bílá plocha, na které vymřel všechn život. Kdo nemusel, nevyházal z domova a celá ves jakoby zakleta byla v zimním spánku. Najednou ozvliv. Studeným mrazivým vzduchem bylo slyšet rolničky.

Náves, dosud pustá a prázdňá, oživila. Zavzněl sbor několika tuetu zvonků a několik saní, parádních saní "koreb", se objevilo na široké návsi. Přijížděly tryskem, furianty, což pochopíme, uvědomíme-li si při tom, že to byla svatba jedné z nejbohatších nevěst v okolí. Teta Zoulová, která byla jaksi na výzvedcích, jak je spatřila vyjíždět, začala křičet: "Už jedou!"

To bylo jako poplašný hasičský signál. Od úst k ústům letěl, od baráku k chalupě a statkům a všude jako když uhoří na poplašný zvon při požáru, nebo v kasárnách zatroubí "alarm!" Ze všech stavení vyběhlo ženské pohlaví všeho stáří i stavu. Děti, děvčata i děvčátka, tedy i báby. To byl nějaký zob pro ně! Musili vidět každou svatbu: je-li nevěsta mladá či stará, hezká či ošklivá, jestli dost pláče, protože nevěsta, která nepláče, není nevěstou ani.

"Co pak by měl teprve dělat ženich, chudák!" zlobilval kostelník ženské. Ale ty na jeho slova mnoho nedaly, znaly ho, že je rypal, starý svobodný mládenec a nepřítel ženských. Míšek byl povedený hoch, pravý "pálený kostelník", a krom té služby boží, kterou vykonával, taškár, na kterém nebyla, jak zní lidové řeční, žila dobrá. To prostě proto, že byl starý mládenec, což v očích žen, zvláště na venkově, je pohoprázdnost k neodpuštění.

Míšek tohle věděl, jak mu ženské nepřejí a proto jeho už vrozená nepřiznivost k druhému pohlaví ještě v něm rostla tím více. Dělal jedovaté vtipy o ženských, broustil o ně svůj zlý jazyk, kde a jak mohl. Býval starým vojákem, a teď už deset let sloužil Pánu Bohu, když byl před tím 12 let sloužil eblatí pánu, jak rád říkával. Mládenec byl zatvrzelý a důsledný.

"Ze se, člověče, neženíte?" říkávali mu dříve častěji.

Míšek vyňal z úst dýmku vzlyčky a odpověděl na tu to otázku významně:

"A že vy se neobehíte!" odsekl Míšek.

"To je přece veliký rozdíl!"

"Ani bych nemyslíl," říkal Míšek. "To oběhání trvá jen chvíli, ku a víte, že pak je svatý pokoj. Manželství ale trvá pak léta, mnoho let a víte, že pokoj nebudete mít nikdy. Ostatně jsem se do naposlouchal na vojně, teď jsem rád, že nemám koho poslouchat. Oženit se, mám novou supernaci a sekaturu na krku. A pak, po dříve se: není to hezké, je-li kostelník svobodný? Pan farář svobodný, kostelník svobodný. Oha mládenec, nemající nic světského na mysli, než jen služby boží."

"I dejte pokoj, je magador nebo ředá s rumem nějakými službami božími?" To naráželi na službu strážníka panického kostelníka. Ale ten se nedal.

"Není, to je pravda. Ale u každé mně něco na světě, co je bez chybičky a křehkosti a je do smrti nelžnou ani magadoru, ani keda s rumem."

Nehylo zkrátka možno mu při jiti na kuži. Jinak byl člověkem hodným a rádným, kterého měli rádi a kostelníkem byl vzorným a jeho farář s ním byl velmi spokojen. Často si mu i postěžoval. Nejvíce na ženské o svatbě.

"Poslouchejte, Míšku," řekl mu farář na začátku masopustu. "Tendě zlobí se ženským se musí přetřmout. O těch svatbách, myslím. Při oddávkách s jejich nahne plný kostel, ocumit, zvedává a když má být má svatba, utekou. To je divná služba Pánu Bohu!"

"Už jsem o tom taky myslel, jenomstpane!"

"To se musí zarazit!" pravil farář s důrazem. "Kostel není žádný hohlubník, ani žádné divadlo a oddávky nejsou žádnou komedií pro očiimování lidí!"

Tohle mluvil pan farář kostelník Míškově z duše. Taky on nezáviděl tohle "všeobecné plemeno ženské".

Ten den, kdy tato povídka počíná a bohudík, také končí, byla, jak víme, slavná svatba jedné z nejbohatších nevěst v celém okolí. Ženské všechny vyběhly, skoro do jedné. Pokud neležely na smrtelné posteli, byly tam všechny. Tak, jak vyběhly z domu, jen lehee, po domácku oblečený, ta od plotny, ta od prádla, ta od jiné práce.

Saní přibývalo, nekonečná řada jich přijížděla a na nich plno svatebčanů, veselých, rozehrálých. Házeli koblíče mezi lidi, známým dávali připjeti sladké kořalky, což zejména ženským dělalo nesmírný požitek.

"To si přibrousí jazyky!" řekl uštěpápně kostelník Míšek, aby to slyšely.

"Vy si ho brousíte každý den!" odsekl mu ty, které jeho jedovatou narážku slyšely.

"Jenže o můj jazyk se nikdo jaktěliv ještě nepoznal!"

Tato malá potyčka stala se těsně před kostelem, kde to vypadal, jako by tam táborila velká karavana okolo něho. Spousty saní obklopovaly kostel, lidi cizích, kteří přijeli na nich i domáček, kteří okukovali. Na začátku vsi Vašek Donátů zatáhl cestu provazem a pak vyběhal poplatek. Naházeli mu do chlupaté beranice dost mědi i niklu, ženich dokonce stříbrnou korunu. Ženské učinily kolem svatebčanů kruh jako ze železa, sotvaže se jim mohli protlačit.

"Koukejte, jak natahují krky!" křičel kostelník Míšek posměšně.

"Jako husy!" přidal některý soused.

Václav si dal do sněhu. Ale ženským to nevdalo. Ani strašný mráz jim nevdal, mráz, který pronikal až do kosti. Ale na ženskou zvláště neplatí mráz, ani ohně. Míšek aspoň říkal, že když se ženská samlví nebo zakouká, kdyby nad ní hořelo, že jí musejí vynést, jinak že se necítí, že by uhořela. A tak přes mráz stály před kostelem, posouvají svatebčany, kteří se prodírali jejich hustým kruhem. Rozumel se, je hlavní posouzení byla oběraena ke snoubencům. Když se objevili,

nasťalo ticho, umlkle křebetání a mrazivým vzduchem se rozlehlo jen:

"Aaaaa —!"

Byl v tom údiv, úžas a věru, že k tomu byly všechny příčiny. Nevěsta i ženich byli krásný párek, zářící mládím i krásou. Bylo slyšet hlasy:

"Jako háká princezna!"

"A pod závojem, celá bílá!"

Tenkrát totiž nosily závoj jen nevěsty velmi bohaté.

"No, ta si to může dovolit, jedná deera!"

"A ani nepláče!"

Také ženich nešel důkladně prohlídkou od hlavy k patě. Míšek později říkal, že jestli ani u a sentu tak neprohliží komise elovčeka, jako tyhle báby a ženské ženicha. A zase bylo slyšet hlasy:

"Chlapík!"

"Im, chlapík, ale takhle tuze kaulou pověst nemá!"

"Řád přý se napije!"

"A kartičky hod!"

"A taky přý měl už někde něco malíčkého s nějakou chudou holkou..."

"A že si ho takhle holka bere?"

"I to víte: přijde, přijde, hovoří a hovore, jako mlíus k holee, ke starým, to víte, takový to do vede. Oblafne je všechny!"

"Však mu to je vidět na očí!"

"Ale chlapík je!"

Na těch pověstech mnoho nebylo pravdy, ale povídat se musí. Za nevěstou a žemlem nevěstina matka, pěkna, ještě statná selka. A zase hlasy:

"Ta by sama mohla být nevěstou!"

"No, však, klobz ví, jestli neko to nemá za rukou, vylýf jí to suká z očí..."

"Povídá se co, povídá!"

"Proto tak naspěch má s deera. Vylýf je to ještě dítě skoro, tará chce mít volnost!"

"To bude mladá babička!"

"Nevdala se a nebudela ještě sama maminkou. Takových pádn je. Podívejte se, z Vostrie Trej baltka. Vdala se půl roku po svatbě deery a má dvě děti už a deera ještě žádné!"

Svatebčané mezi tím se narpali do kostela. Pár za párem a každý prošel udeř kritiky. Za nimi jako more nahrnuly se čumící ženské do kostela. Musily tam přece být, tohle si nesměly dát ujit. Kostel ožáren a vyzdoben, křehkátka a podlaha pokryty červeným koberecem.

"Im, když jsou peníze, jde všechno!"

Na oltáři plno světla a tam už čekal pan farář v nádherném, zlatě tkaném pluvíálu, který brával jen při zvláštních příležitostech.

"Nu," zase hlasy, "za stovku může už něco být, Pane Bože milý!"

"Že dostal stovku — nepovídejte!"

"Stovku, na mou duši!"

"A co udeřel?"

"Taky stovku!"

"To se pak dělají páni, to vědím! To bude mít kantorka ještě zase nové katy..."

Zvuk varhan přehlušil další poznamky. Varhany jemně dohrávaly jakousi světskou pěknou písničku, "Věrné milování" z "Prodané", a u oltáře uzavíral svazek mezi snoubenci. Trebaže bylo hodné lidí v kostele, byla zima, že kosti pronikala. Ale ženské v lehkých šatech, tak, jak odběhly z domu, necítily zimy, ani mrazy. Po vykonaném spojení stoula navlékl kněz snoubencům posvěcené prsteny a vyzval přítomné, aby se pomodlili za novomanžely. Jak to kněz vyřkou, ženské všechny se cepaly ke dveřím. Teprve teď si uvědomily krutý mráz, který jim pronikal lehkým domácím šatem.

Ale všechna námaha, dostát se ven, byla marná. Dvěte byly zavřeny.

"Pájdeme druhými, hlavnými!"

Ale i ty byly zavřeny. I třetí na druhé straně. Všechny dveře zvenčí byly zavřeny. Všechny se na sebe podívaly a na všech očích bylo možno číst:

"To udělal ten taškár Míšek!"

Mezitím stroužil se farář v sakristii do ornatu ke mě. Viděl dohře i Míšek, jak se zvedává přem ženské marně snaží dostat ven, jak přelapují všechny. Když už byl oběraen a bral kalich do ruky, prohlásil farář:

"Dua ty všetecky vyplatíte!"

Vzadu v kostele zatím bylo slyšet, jak ženské přelapují, kucakají a kaňou. Míškova tvář při tom zářila vítězoslávou. Škodolibě jeho oči se neustále obracely k nešťastným obětem, které se tetelily zounu. Trvalo dlouhou hodinu, než byl konec. Tu teprve vyběhl kostelník a otevřel dveře. Sotva klíč zarachotil v zámku, ženské se henyly jako velká voda, jenže jako voda hodně prostydlá. Kostelník Míšek se usmíval:

"No, to jste hodně, že jste se taky jednou zdržely přes celou naši svatou, jak sluší a patří řádnému křesťanu!"

Povídá to vážně, ale oči mu svítily tichou tchárskou radostí. Za to ženské vzházely na něj ze svých zraků hotové smolné věnce.

"Vy jste nám dali!" vykřikla konečně zlostně jedna babka. — "Jsmc promrzle jako rampouchy!"

Míšek už upaloval do sakristie, pomoci panu faráři při svlékání. Oba na sebe mrkli, jako spiklenec, júnž se podarilo dílo.

"Že jsme jim dali, jenomstpane," zazubil se kostelník Míšek.

A farář, spoluspiklenec, potěšen, podpověděl:

"Aspoň nebudou po druhé po loušeř Pánu Bohu!"

Míšek pak dodal:

"Na takhle svatbu ludou pamatovat!"

A opravdu pamatovaly. Jestli že už dříve měly Míška v žaludku, teď teprve po něm jezdily. Jenžepůlený kostelník si z toho mnoho nedělal. Sloužil Pánu Bohu, půl svůj magador a především zůstával dále zatvrzelým panicem. "Ve kterém mně žila dobrá..."

RUZNĚ ZAJÍMAVOSTI.

Česká svatba v maďarském polním lazaretě. Skutečně originální snítka uzavřen byl ve vojenském lazaretu ve Vasárhely v Uhřech. V lazaretě tomto ležel raněný Gustav Černý, slevac z Libně, vojín 16. setmny, 91. pěšího pluku, který se snažil boj na jihu říše. Vojín byl téměř uzdraven a poněmž mu v základě nového nářezní ministerstva války nebyla poskytnuta dovolená a měl záhy nastoupiti znovu cestu ke "kádru" a na bojiště, vyslovil přání, aby mohl být oddán se svou nevěstou, sl. Annou Krameriusovou, rovenč z Prahy. Povolení k uzavření snítka bylo dáno a nevěsta vojína ihned o tom vyrozuměna. —

Přijela do Vasárhely a poslední přípravy k českému snítku v lazaretě vykonány. Mezi obecnivem vasárheljským, jak se píše "Pr. L.", způsobila zpráva o chystané české svatbě nemalý zájem a obecnivost vyhledalo vestranné přítomny novomanželům vstříc. Tamní zamožný měšťan pan Kovács a lefarník Bierczok si vyhradili nesti naklady svatební slavnosti. V den snítka 7. ledna odpoledne shromáždilo se u brány lazaretu přes 200 zraněných vojínů, Maďarů, Chorvatů a Čechů, kteří vytvořili před vchodem špalír, jímž snoubenci procházeli; ale i školní mládež dostavila se k této svatbě a její špalírům snoubenci procházeli, vřídne i obecnivem jsouce zdravě. Průvod svatebčanů odebral se na obecní úrad, aby dle uhorského občanského práva uzavřen byl nejprve právoplatný snítka občanský a po uzavření občanského snítka vykonán snítka církve. Světští svatebními byli zmínění dva pánové. Průvod vrátil se pak do lazaretu, uvítán jasotem a vysokotm mládeže i leheji zraněných vojínů. Všichni byli překvapeni ale teprve vlastní slavností. Do sálu lazaretu, který byl připadně vyzdoben, sezváni všichni vojáci a zde uspořádána byla svatební hostina, při níž, k vůli originalitě, byly posílány české koláče, české — plzeňské pivo, jehož na paměť této první české svatby ve Vasárhelách dostalo se každému vojínu, účastníkům dostalo se po 1 litru a nechyběla ani pražská šunka, která za tisto údelem zvláště byla objednána. K hostině posvána byla eikánská kapela, při jejíž zvucích se vojnově rozjářil a nevěsta ohnivými Maďary několikráte vybidnuta do kola na čardáš. Novomanželé byli štědrě obdarováni správcem lazaretu, vojínů a dary z obecnivstva. Všeobecně veselí ukončeno teprve v poslední hodině večerních, mládež mu manželů dána do druhého dne dovolená a třetího dne nastoupil cestu v právoch své mladé ženy do Č. Budějovic ke svému pluku.

Zvláště pro český lid. THE. NEBRASKA NATIONAL BANK. přeje si během těchto měsíců otevřít nové účty s 500 Čechy. Tri a půl procenta vyplácí se pravidelně na úsporové vklady. Navštivte nás a žádejte vysvětlení ohledně naší červencové nabídky. 1202 Farnam ul., Omaha.

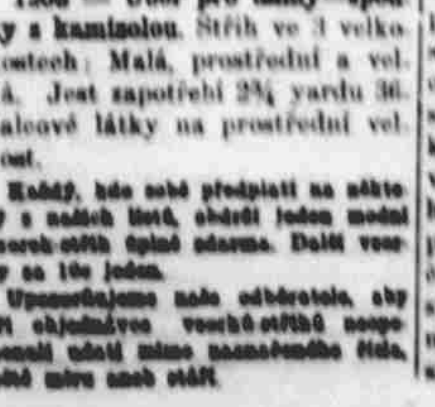
DO YOUR OWN SHOPPING. "Onyx" Hosiery. Gives the BEST VALUE for Your Money. Any Color and Style From 25c to \$5.00 per pair. Wholesale Lord & Taylor NEW YORK.

Frank Svoboda Umělecký závod POMNÍKOVÝ. Největší sklad pomníků ve Spojených Státech. 1215-25 So. 13th Str. OMAHA, NEBR. Office: Douglas 1872. Residence: Douglas 5216.

Slechtný čin kněze na bojišti! Z obce Vejvanova, okres Zbiroh se píše: Počátkem mobilisace narukoval též místní kovářský mistr Jan Blažek, nedávno ženatý, ne-dočekav se ani zrození své první dcerušky. Po celou tu dobu zaměstnán byl v polní kovárně na různých místech, odkud psal oásté dopisy plné něžnosti jak rodičům do Lohovčic, tak i manželce své do Vejvanova, těše se na shledání. Poslední dopis zaslal v prázdnině u 28. prosince, vojín jeden vzal do ruky karabánu a nevěda, že je nabita, sáhl na kohoutek. Vyšla rána a váš pan manžel skácel se na zem a všechny pokusy zachrániti ho při životě byly marny, ježto rána zasáhla srdce. Jak z jeho dopisů vidlu, myslil stále na Vás

Kavárna a Restaurant SLAVIE. Pravá česká kuchyně. Krajanům zavítavím do Omaha by mohu posloužit čistými pokoji. Vše úplně nově zařízeno. Proti "Pokroku" "Západu." FRANK BOUTIN, majitel.

Modní svět.

1207 — Šaty pro děvčata. Střih ve 4 velikostech: 8, 10, 12 a 14 let. Vyzaduji 4 1/2 yardu 40-palcové látky na velikost 12 roků.

1210 — Bluzový oblek s krátkými kalhoty pro chlapce. Střih ve 4 velikostech: 3, 4, 5 a 6 roků. Jost zapotřebí 4 1/2 yardu 27-palcové látky na velikost 6 let.

1211 — Šaty pro děvčata. Střih ve 4 velikostech: 4, 6, 8 a 10 roků. Vyzaduji 3 yardy 36-palcové látky na velikost 6 let.

1208 — Úbor pro dámy—spodky z kaminolou. Střih ve 3 velikostech. Malá, prostřední a velká. Jost zapotřebí 2 1/2 yardu 36-palcové látky na prostřední velikost.

Každý, kdo sobě předpíati na aktořf s naším štítem, obdrží jeden měsíc veselejších špián zdarma. Další veseleby se lze jedm. Upozorňujeme naše oděvatelky, aby při objednávání veselejších špián nepomenly učení mímo napačeného štítu, ježto míru snob odřít.